

СКОРОТЕЧА.

(Courier.)

Число 47.

Четвртакъ 17 Юнія 1843.

Год. III.

ПЪСМА ЕДНОГЪ СРБЪЛЦНА.

Слободанъ я на свѣтъ дохо',
Слобода є живота сласть,
И кою я Любу нахо'
Любит' имамъ пуну власть.
О слободи сынъ мой знаѣ
Текъ што рѣчій тепа звукъ,
И то прво буди чуће
„Ты слободе правый другъ“.

То пакъ друго: „Србљинъ буди,
Буди дичногъ Рода цвѣтъ“,
Живи храбро, докъ смрът' груди
Не одузме овай свѣтъ.
У десници некъ ти сѣе
Србскогъ мача свѣтлый зракъ,
Свакій мудрый Народъ некъ т' є,
Но кой т' роди, врло драгъ.

Странне рѣчи туфегъ слога
Некъ не презре твой говоръ;
Али пѣсме некъ стихъ твога
Краси Рода шар'ный творъ.
У нѣму се Богу молишь,
У нѣм' вѣрность обѣа,
И кой тако све не чинишь,
Творишь дѣла найхуѣа.

Да є краль то знати треба
Когъ ко Отца любити;
Као одбрану данну съ неба
И Судію слушати.
Да є Краль то валя знати
Срећу силу видишь ты,
Кадъ ко Отцу смѣишь давати
Честь, и животъ пролити.

Но некъ прси осѣаю,
Кадъ твранны чуешъ гласъ;
И некъ срдца жиле бію;
Слободанъ є еръ твой стасъ.
Што хвляда рецы створи,
Законъ мудрый што влада,
То некъ еданъ не оборн,
Ил' смръть дрзкомъ награда.

Чествуй дичне ты Маджаре!
Дѣли съ нѣма скорбь, радость,
Єдна земля пружа даре,
Єдне груди свымъ сладость.
Єдногъ Ген'я любка крыла
Трептећ' чине къ добру скокъ,
Топли зраци сунца мила
Єдне лозе даю сокъ.

Красны жена' златна любкость
Обадвома краси дне,
Єдногъ крста слави с' светость
Єданъ крме гробъ насъ све.
Еда л' езыхъ самъ да раѣа,
Кадъ све с' слаже скорбь ову:
Да се Славъ съ Маѣаромъ сваѣа,
Матерь А ня што зову.

Многий духъ у срамной псокви
Слаби ума своегъ власть;
Премда б' Рода славе якій
Быти мого съ дѣлы растъ.
Тко бы езыхъ свой презрѣо
Онъ съ нѣмъ губи силу ту:
Рода тай є погазіо
И Геніа славу севу.

А заръ еданъ езикъ важи,
 Кадъ за славомъ чезне грудь,
 Са единствомъ радно блажи
 Увѣчанъ не быти трудъ.
 Бсте л' одногъ Рода граде,
 Слабо о томъ распытуй;
 Само слогомъ ползе явне
 Свакомъ вѣромъ ты оснуй.

Србљи браћо! вѣчну Славу
 Родъ не нашъ уживати,
 Ако слога грудь намъ праву
 Буде свагда дичити;
 Гдѣ неслога мръка влада,
 Одгудъ Рода бѣжи честь,
 У единству само правда,
 Покой, миръ, и слава есть.

Георгій Стратиміровићъ.

СУДБА ГЕОРГІЯ БРАНКОВИЧА ДЕСПОТА, И
 НАРОДА СРБСКОГЪ СЪ НЫМЪ У АУСТРИЮ
 ПРЕШАВШЕГЪ.

одъ Д. Арнота.

(к о н а ц ъ)

Осмо: „Године 1440, Владиславъ првый, Краль Унгарскій и Польскій; године 1464, Првый Маѳіа Корвинъ; а одъ године 1501, Второй Владиславъ Краль Унгарскій, милостиво су средствомъ привилегіалны грамата, Острово Чепель, иначе Рацковинъ, изподъ града Будима лежеће вѣчитимъ правомъ Србљамъ милостиво даровали. — У овомъ острову нѣки су одъ народа нашегъ, јошгъ одъ древны времена гнѣзда своя положили; а нѣки су се садъ съ томъ надежомъ тамо поселили, да ћеду за толико крви свое проливанъ, не само острово Чепель одъ старина имъ поклонѣно, и многимъ привилегіама потврѣно; но да ћеду и друга мѣста за поселеня своя нужна, получитьи. На еданпугъ се заслуге наше заборавае, и у мѣсто награде, и изъ реченогъ острова изгнани будемо, и проша-

сте године заповѣшу Генерала Хейслера башъ насилно изтерани буду жители Србски; нити се смѣмо више у Острово вратити, безъ нове Вашегъ Вел. наредбе.“

Девето: „Съ синовнымъ страхопочитаніемъ усуђуемо се предъ дверма милости Вел. Вашегъ клечати, молећи; да бы сте на крваве заслуге наше милости во посмотрили; и на великодушно обѣханъ, коѣ сте прошастогъ Марта мѣсца Московскомъ посланику дали, понижно Васъ опоменути.“

Десето и последнѣ: „Ако бы се кадъ по међу два силна Монарха; то есть, Пресвѣтлимъ Вел. Вашимъ, и Турскимъ Султаномъ, желаемый миръ учинити за добро нашло; будући да е отечество наше, Славено-Србаля, Бугара, Рассіяна или Тракіяна, Бошняка и Влаа, заедно съ прочимъ државама и странама, коѣ подъ именовъ Восточногъ Иллурика, коима е првый Юстиніянъ отечество свое разширио, и своимъ Царствомъ на именовано, у ноктима турскимъ; да бы се тымъ миромъ заключило, не да се самимъ одъ ярма турскогъ освободимо; но погодба съ турцы пристойна учини; да се границе отечества нашегъ одъ царства турскогъ раздѣле, и древна права, законъ, и обычаи, да намъ се недираю, но подъ собственномъ уредбомъ нашомъ, као и пре нападенія турскогъ да пребывамо; церковна и светска одношенія наша одъ обадва Монарха, да се не нарушаваю. Иначе, ако се средство къ обдржаваню права нашій не положи, указивану досадъ за срећу Вел. Вашегъ храбру услугу продужити тежко ћемо моћи. Вашегъ ц. к. Величества Всенижайши и благовѣрни, и пр. —

Молба ова да бы силнѣ и важнѣ была, народъ Србскій писменно препоручи посланике свое нѣювомъ Царскомъ

Вел. Поредъ тогъ другу препоруку Царскимъ совѣтницама предаду, у коимъ препорукама молили су, да имъ се посланицы за дѣйствителне, као цѣлогъ народа представигельми сматрати имаю; а самимъ посланицима народно пуномоћіе предаду, у комъ се народъ изяснію, да ће сва одъ посланика изода-тайствована приѣмити и потврдити.

Овымъ крайнымъ средствомъ надао се Србскій Родъ утѣшенъ быти. Вѣрнымъ настояніемъ како кадъ Цара тако и Ц. совѣтника трудили се у жельи успѣти; но нима ніе се могло сбыти: „Куцайте и отвориће вамъ се“ забадава су они кодъ Државны Боляра, а особыто кодъ Фелд-маршала Баденскогъ настоявали; да имъ узрокъ каже, зашто є невинна Деспота, іоштъ у отечеству своемъ у Кладови држави Бранилевској кодъ дунава, затворио и у робство послао, и толико већъ време безъ суда у бѣдномъ затвору налази се? на кѣ имъ онъ овако одговори: „Истина, да самъ я Государа вашегъ Бранковића затворио, но я самъ то на заповѣсть Царску учинію. Зато не одъ мене но одъ Ныовогъ Вел. узрокъ затвора молитѣ.“ Тако су и други Царски совѣтницы дѣло народно и Деспотово едавъ одъ другогъ шияли дотле, докъ посланицы ни су у крайню оскудость трошка, и очаяніе дошли, те се кућама своимъа неутѣшени разоу.

Кадъ народъ разуме да є Дворъ изъ незнаны узрока намѣрїю Деспота имъ на вѣки раставити, и за цѣлогъ живота у затвору држати; са сыновно чувствителнымъ соучастіемъ ослоне цѣло то дѣло на промотрѣніе Божіе. Деспотъ у робству колико є тужио и плакао за Родомъ своимъ, толико є жалію, што є до таке оскудости дошао, да є свое скупоценне, златомъ и бысеромъ украшенне ствари, као аманетъ дедовине, продавати принужденъ біо. — Кадъ є већъ изнемого

домаћину за квартиру, гди є у затвору біо, плаћати, овај подигне предъ земнымъ судилиштемъ противъ Деспота процесъ, но ту неуспѣвшій, а желећи Деспота се опростити, намысли цео домъ разорити и изъ нова зидати; єръ тако ће Деспотъ иль своевольно изићи, иль ће га каменїемъ заронити. — Ко не бы у овакой бѣди и поредъ najveћегъ великодушїа, изъ дубльине душе заплакао? — Деспотъ у толикой несрећи видећи себе, Бечкомъ Команданту пише, да му квартиру гди опредѣли. Овај (Графъ Ернестъ одъ Штарембергъ чїемъ мужеству освобожденіе Беча одъ Турака препишує се) правителство ниже Аустріе опомене; да бы градскомъ Судии и Сенату наложило, да Деспоту квартиру опредѣле. Правленіе ниже Аустріе налогъ командантовъ на Бечкїй Сенатъ одправи, кои на истый налогъ слѣдуюћїй одговоръ даду: — „Као што є реченный Бранковићъ Деспотъ Србскїй безъ нашегъ знанїа изъ дворске болнице, у Домъ златногъ медведа преселѣнъ, и тамо већъ 12 година пробавію безъ нашегъ содѣйствїа: тако и далѣ безъ наше страже и стараня чувати се може, — гди є и тако савъ Градъ Царскомъ войскомъ напунѣнъ, нити смо мы, у нашимъ кућама подобне затворе устроили. — Зато смиренно Ваше Превосходителство просимо, да бы сте намъ съ такимъ налогомъ недосађивали. 3 Аугуста 1700.“

Овај одговоръ Бечкогъ Сената правленіе дольне Аустріе Команданту сообшти, кои нехотећи се далѣ о томъ старати, заборава на Деспота. Домаћинъ едно ютро, по Іовану*) Деспотовомъ

*) Іованъ Липовскїй, изъ Липове родомъ, біо є сродникъ Деспотовъ, кон є изъ малена, кодъ Деспота у службы пребывао, когъ є после Деспотъ Вторымъ постелникомъ поставію. Онъ є до смрти Деспота служію, и после є Графску Диплому и наслѣдіе получію. Изъ

постелнику, поручи: да ако напрасна кишпадне низпадајућимъ каменѣмъ може и у својој соби утученъ быти. Ово му е домаћинъ явио, не што га е жаліо, но да бы имао изговора, ако се тако збуде. Кадъ Деспотъ види, да му тугу тугаизменяе, а да ће му, ако остане, ту и рака быти, изможденъ боланъ изъ кровати се подигне, узме штаку, помоћу постелника Гована на другу страну истогъ дома, гди е већ сазиано было преко 70 степена горе се пошне, и тамо насилу себи квартирѣ заузме.

Видећи домаћинъ, да Деспотъ ніе у болницу отишао, него му се јошѣ болѣ у кућу уселио, бесномъ ярошћу распали се и свакояка озлобленія е Деспоту чиніо, притомъ е неодступнымъ настояніемъ Двору досађивао, да бы Деспота изъ нѣгове куће извели; тако да е напоследку одъ Камере то пуномоћіе добио, да одъ Деспотове плаће половину за квартирѣ пріймити може. На кое Деспотъ по постелнику нѣовомъ Вел. пише; и одъ кабинета налогъ дође: да Деспотъ опредѣленно подпунно прійма, а за конакъ плаћа да се одъ Камере издае. Ту е за кратко време се Деспотъ бавіо; одакле у градъ Ческій Геръ посланъ буде, гди е и умро. 1706.

ПАЛЕЖЪ МОСКВЕ.

(НОВЕЛА)

1. Прстеневанѣ.

(продуженіе)

Око подне на еданпутъ разнесе се гласъ по Москви, да су Руси кодъ Бородинна победу одржали. Радость и весе-

Темишварскогъ Баната преселисе за врховногъ Капитана у Сомборѣ; два сына роди Гована и Николу Бранковића, кои су у Петроварадинској regimentи чиновници были.

лѣ свуда се могло видити, и у самой палати Графа Сулкова, кои милу свою кѣрѣсть Васил. прстеневати намераваше. Али младый Князь сасвимъ невесео быаше и предъ себе гледаше, као да су светске милине навекъ за нѣга престале. — „Дани си ты младогъ Василя увредила“ запита Сулковъ кѣрѣсть свою, „ерѣ бадава онѣ ни е, као досадѣ, весео.“ Я самъ га само на витезове наше опоменула, одъ кои онѣ срећу свою очекуе“ одговори Пауловна. Сулковъ преко погледи на свою кѣрѣсть, и ступи у дружество. Овако е веселѣ дуго трајало, кадъ ал' предъ вече обшта радость претвори се у тугу и печаль; телали су по улицама ишли, и несрећну вѣсть, да е битка на Бородинској высини сасвимъ изгублѣна, свуда разносили. Кадъ овај изненадный гласъ до двора Сулковлѣвогъ допре, младый князь устане на ноге и окрепе се целомъ дружеству съ овима речма: „Нема већ ништа одъ прстеневанія; ерѣ е велика несрећа отечество наше постигла. А знамъ, да бы ме и вы, лепа Пауловна, презрели, кадъ бы я садѣ о веселю мыслио, кадъ цео народъ нашъ тужи и ядикуе. Зато идемъ међу войнике, идемъ, да бранимъ мило отечество мое, и уверенъ самъ, да ће ме тай поступакъ мой ваше любви удостоити. Не ћете ме пре видети, докъ се судба Руси не реши. Вашъ милый обликъ свагда ће ми предъ очима быти; онѣ ће ме у битки храбрити и у самртномъ часу тешити. Пауловна, не заборавайте на нашегъ верногоъ Василя!“ При овимъ речма на еданпутъ излети на полѣ и више се не указа.

II. БЕЖАНѣ.

Цела руска войска Москви се была повукла. Мложина ранѣны свуда се могла видити, што е управо грознію будучность предъ очи бедногоъ народа ста-

вляло. Градскій управитель Графъ Ростопшинъ изда заповесть, да се сви Москвешители изъ града удале; ербо е веѣъ заключено, да се градъ неприятелю уступи. Истина остарелый Кутузовъ быяше се заклео пре главу свою изгубити, него Москву Французима у руке предати; али у главномъ сабору после битке Бородинске бы заключено, да се Москва у пра и пепео обрати, а войска да се дублѣ у Русію до Калуче повуче. И тако овай великолѣпный градъ паде жертва за слободу и спасеніе рускогъ народа. Высоке до облака допируѣ куле, сляине палате и дивни споменици преѣшны столѣтїя морадеше садъ као самртна светила предъ французскимъ завоевателѣмъ светлити.

Садъ лепой Пауловной сузе потекоше, ерѣ е Графъ Сулковъ са нѣомъ, супругомъ своіомъ и старымъ єднымъ слугомъ бегати морао; она последний погледъ баци на оно место, где е среѣна лета миле младости своє проводила, она се и оногъ пребациваня, што е василію чинила, сеѣшаше, и горко уздысаше; садъ іой на ново сузе покаянїя потеку, она іоштѣ єданпуть погледи на место, гди е младость свою проводила, са сузнымъ очима съ нѣиме растави се. — По свыма улицама стра и ужасъ владаше, кои распуштена и необузdana простота, коя се садъ свима законима противише, іоштѣ веѣма умножаваше. У то време кола Графофа приближавау се Базару; али се людство тако умножило, да су она само съ великомъ мукомъ проѣћи могла.

„Доле съ кола!“ на єданпуть повика изъ среде нека дивлѣгъ изгледа людина и Графовымъ се колима приближи. Зарѣ мыслите, да ѣемо се одъ Васѣ силеція іоштѣ газити дати. Вы сте узрокъ несреѣе наше; ерѣ ваше са владомъ незадовољство домашило е Французе у нашу землю. Све

сте вы криви, проклети Боляри!“ — „Доле съ кола“ повиче после разпуштена простота. Графъ видеѣи себе у крайной невольи, заповеди кочїашу, да конѣ застави; после сиѣе се съ кола, кое и цела породица учини. „Шта?“ продужи далѣ првый зликовацъ, „зарѣ мыслите, да я не могу єдногъ Графа представляти. Онѣ уѣе у Графофа кола и смеюѣи се повиче: „доле капе, и честь ми као Графу оддайте. — Али се садъ на єданпуть позоріе промену. Онай нечистый и необузданный чопоръ пуштены осуѣеника, кои су одреѣени были да Москву запале, поменяю се меѣу прве. Єданѣ е одъ нѣи на дугачкой мотки іоштѣ крвавую главу єдногъ Француза носію. Стра и ужасъ свакогъ при овомъ позорію обузе. Графъ е свою супругу и кѣерь за руку држао и са своємъ снагомъ гледао, да се крозь мложину протура. Садъ и конѣи Графови поплаше и нова се буна роди. Графа и нѣгове породице животь у найвеѣой опасности быяше. У то доба нагрну читавъ чопоръ беснеѣи жена. Пауловна не могуѣи више овой силе противустати, изнеможена на трагъ два три корака ступи, али у томъ истомъ часу видеѣи да е одъ свои родителя раставлѣна повиче у помоѣ. „Стани Лепотицо!“ повиче некїй, „зашто тужишъ, валя да си любезника изгубила? да ни е онай съ кравомъ главомъ?“ далѣ продужи онѣ, показуюѣи на мотки главу. Али Пауловна у тай часъ падне, и нека о нѣой сожालуюѣа жена одведе е у неко усамлѣно Базара место.

(продуженіе слѣдує.)

ЧЕСТ И ЧАСТ

(Одвратак на Одговор Г. Вуновиѣа у Скоротеци 27. 1843.)

Пре, него што на ове две речи „чест и част“ доѣем, за нужно налазим, овима читатељима, коима као и Г. Ву-

новићу та ствар није добро позната, објавити, да се старославенско „а“ у српском чита (и говори) као е: радъ - ред, сватъ - свет, гра да - греда; а у пољском и маџарском опет као ен: рад - гед, сват - свент (szén), гра да - гренда (getenda); у руском пак (после ј, ж, ч, ш) као а: ѡзъикъ - јавък, жьтва - жатва, чадо - чадо, бѣша - бѣща (а на другом месту свуда као е или ае: патница - петница). Сад кои ово буде добро разумео, тај ће зацело допустити, да од старославенске речи „часть“ произилази Србљима „чест“ а Русима „часть“; и да „чест“ у нас значи 1) тал, 2) талија (честит = таличан, сретан, напредан). А што се тако неупотребљава, томе су српски књигописци криви, кои место своје праве речи „чест“ пишу руску „часть“ (н. п. часть перва, втора Љѣтониса)!

Да је пак „чест“ (славенски „часть“ руски „часть“) несамо у српскоме народу, него и у писму од 300 и више година употребљавана, дознаје се из мога, у Венецији 1547 печатаног Молитвослова, гди се чест (pars) написана налази овако: нѣть ни ѡдиноѡ „чести“ злобы, ѡже несѣтворнѣ - то мѣнѣ бѣсомъ ѡгонещи чести; а на камену у Селу Дървенглаве у Србни стои изрезано ово: азъ деспотъ стефанъ сынъ княза Лазара, бѣхъ гнѣ вѣсѣмъ срблемъ, и чести ѡгарскѣ земли! — у Служевнику пак од 1519, кои се налази у цркви шумберачкој (у Барањи), и у верској (у Славонни), стои опет овако: Профора да небуде „непечена или несолена“ да осуши, и перву „часть“ да метне у С. „потир“ на петровъ днь, другоу честь на оуспение Бци, и третю честь на рождество Хво, и четвртю честь пакы на пасхоу.“

А за „честит“ да значи „таличан“ (благополучан) може се из народни песама сијасет примера навести; као:

Честито ти у двору весеље. —
 Фала роде племенити,
 Племенити и честити:
 Честит био, куд одно;
 Сретан био, гднгод био. —
 Неби ти се ја сад повратила,
 За све благо цара честитога. —

Честити дакле цар значи толико као и благополучно владајући; а честити Везир - Erläuchter Vezir. Честити инди значи (у пространом смислу) betheilt, то јест са свима како нутарњима тако и спољашњима таловима - удовима, човеку у моралном и политичном погледу припадајућима (даровима) снабден и осрећен.

Истина да се реч „чест и честит“ у старим Србуљама и у говору и песама налази, но она је због руске „чести“ (од чѣсти) сасвим код књижника изчезнула; због чега није ни обичај више рећи: дај ми чест леба; како год што се неговори ни поруски: дај ми часть хлѣба! — Но она се опет задржала у неким речма, које Г. В. за љубав руске части из српскога језика не може протерати н. п. често (partiatim - Stückweis, theilweis - oft), чесно лука (pars allium) руски чеснокъ, чесница (као комадница, таличница, сретница због новца, кои се у њој налази), причестити, причесници, причешће, честит и честитати (као срећимити = срећу желити), и на послетку: знашли немачки? Знаи од чести (мало - zum Scheil). Речи овој „чест“ сродне су чете, удови, чланови, стране, талови, комади, делови и парчета; и зато „общество“ значи „обър-чест-ство“ као обър-удовство, које међу свима удовима у каквом месту значи главне чете, удове, чланове, парове друштва. Реч обър налази се и у српском: обраница обър-раменица, као повър-раменица; бър и вър једно је (обоје се у народу говоре). — Дакле чест свакојако долази у право - српскомъ der Scheil, pars.

Но ја опет никога ненагоним, да чест говори и пише; по мени може слободно Г. В. руску частъ говорити; само ја ово наводим зато, да би погдиком књигописац бољма познао свога језика, и да оно, што је у народном језику правилно, због свога незнања недържи за неправилно. — Да је Г. Вуиновићу српски језик бољма познат, или да ме је бар био бољма разумео, он јурве неби имао шта против оно неколико о чести и части укратко изложени речи говорити, него би се још ономе, што му се као незнатно знатним учинило, дивно, и као Србљин жалећи, што су погдикоје наше речи тако немилице русизмом заражене, гледао, да у право своје първашње стање дођу, и да се све оно у народ поврати, што је народно! —

(ковацъ слѣдує.)

ДОПИСИ.

Изъ Осека. Дана 25-огъ наш. Мая после подне наоблачи се, почне киша падати и ову грмљавина пратити. Уследъ тога се на едной нивви налазећи нѣи 6-торо кое женски кое мушки подвуку подъ еданъ великъ ора да се одъ кише сачуваю. Непрође мало времена, кадъ громъ удари у исто дрво и они се сви попрензвалою. Срећа е јошъ то, што громъ нѣ сасвимъ силованъ и врло јки бѣо, и начѣ тело нарушио нѣ, негъ е само крозъ альвине прошао, докъ се землѣ доватіо нѣ. — Ово треба да служи за примеръ свакомъ ономъ, кои незна да у време грмљавине нѣ саветно подъ дрветама седети, нѣти съ нѣима непосредствено у додиру стаяти.

Изъ Чепина. Пре свои 14 дана еданъ домаћинъ седећи за трпезомъ о ужини са своима, спази крозъ куйну отворена одъ друге собе врата, коя е онъ затворена оставіо. Устане на то оде у другу собу, и затече едного одъ свои суседа где грешн противъ осме заповеди, насрне на нѣга, мало се прокометао и суседъ му измакне изъ шака. Успутъ терајући тогъ лопова позове остале суседе, кои су се десили, да помогну уватити га. Напоследку стигну га и увате у едномъ стріяку. Но ненашавши покрајене свое ствари при нѣму прођушка га мало, кое и остали сваки докъ е по нѣговомъ примеру

учнио, остане тај крадљивацъ мртавъ. Кадъ се дома врате, нађе газда свое ствари, кое е крадљивацъ бежећи брзо у зашкљуакъ некакавъ вргао. —

Изъ Срема. Пре 10-12 дана дође една Баба изъ села Вашице (?) дома, и јви по селу како е негде у шуми изишао еданъ човекъ предъ ню, и увео ю у шуму къ своимъ друговима, кои су ю за све богатіе люде изъ околны места испитивали. На то се одма то село дигне но не нађе ни едного. Кадъ до данъ до два чує се како су нѣи 4-рица едного човека, газду, уватили да ій води своіој кући да имъ новаца да. Но овај тако вешто умакне у свою собу и врата тако итро затвори изъ нутра, да пуштає нису могле за нѣимъ. Избаци одна пушку крозъ прозоръ, на кое се пуштає стану враћати напољ. Избацивши газда пушку, стане ларму дизати и комшіе викати боећи се за свогъ сына љака, кои е о дуови као реграціј јошъ едного друга собомъ у госте повео и у ваяту съ нѣимъ спавао. Алъ се у томъ момчадъ јошъ на пушку иза сна тргла и гостъ први искочи напољ и натрапа на пуштає. Еданъ одъ ови тргне пѣштолъ, пукне и сиром гостъ мртавъ падне. Међу тимъ се побуна у селу учни, и неколико се компания дигне у потеру, у којој едного одъ оти лопова убію, двојцу ране и увате, а еданъ имъ утече. Говори да ій више има, и да имъ се арамбаша зове: Петрица. М. Г.

СМЕСИЦЕ.

Еданпутъ предиковаше АЕп. изъ Кантербурн (првѣи свештеникъ у Биглезск.) предъ краљемъ Вилхелмомъ III. Предика е была дуга, а говоръ едногласанъ; краљ съ нѣговы пратиоци засни. Предикаторъ престане и едномъ, кои е у првомъ реду спавао, велегласно повиче: „Милордъ Лутербургъ, Милордъ Лутербургъ!“ — Лордъ се пробуди. „Опростите, рече Архіепископъ, што Васъ будимъ, али вы сте тако јко ркали, да самъ се бою, да ћете Нѣг. Величество у сну узнемирити.

После битке кодъ Талавера добые Лордъ Веллингтонъ пензію одъ 200 фунтій штерл., кадъ е Циѣдадъ Родриго освоіо, она му се јошъ еданпутъ у толико повисн. Битка Саламанке носла му е поклонъ одъ 400,000 ф. шт.; другіи поклонъ на едно 300,000 ф. шт. добыо е после мира 1814, и нѣгова се пензія на 17,000 ф. шт. подигне. После битке кодъ Ватерлоо наново добые поклонъ одъ 200,000 ф. шт. и добро Штратфилдъ, кое се на по милиона ф. шт. ценило. — У свему 1,121,000 фунтій штерлинга.

ПРИЛОГЪ.

Оправданіе превода Цицеронови, Тушкулански испитанія одъ Іакова Живановића.

ХОДЪ НОВАЦА НА БЕЧКОЙ БЕРЗИ.

6 Юнія 1843.	Сребро.
Државне облигаціе . . . са 5 на сто	110 ¹³ / ₁₆
„ . . . . . „ 4	—
„ . . . . . „ 3	—
Банкакціе . . . . . „	—

Станъ дунава у Буд.

3 Юнія 10'. 7". 9".

Цена ране 8 Юнія на Пешт. пияци
Пешт. меровъ, грош. б. вр.

	найб.	сред.	лош.
Чисто жито	130	120	110
Наполица	95	90	—
Ражь	80	75	—
Ечамъ	70	65	—
Зобъ	54	50	—
Кукурузъ	85	80	—

О Б Я В Л Е Н І Ї.

Изъ искреногъ срдца желеши фондъ наши народны школа умножати, кнѣжество наше распространявати, и благостояніе народно по могућнымъ нашимъ силама подкреплявати, наново све ревнителъ нашегъ кнѣжества и любителъ народне среће на пренумерацію овогъ общепольногъ Листа — Скоротече — позивамо, пуни увѣренія, да ће онай народъ, кои є драгоцѣномъ крвлю своіомъ физическу свою свободу искупію, и тымъ начиномъ међу изображеннымъ народима славнымъ достойно се назвао, да ће, велимъ, тай народъ и у мирна и просвештена времена свою душевну свободу и моћи и умети и хтети искупити, и тако на сѣйномъ позоришту изображене Европе указати се. А ово, почитаєми ревнителы кнѣжества сръбскогъ и узаймности славенске! найлакше се средствомъ повремены Листова — Новина — получава, кое свакій правый родолобаць по самомъ внутреньмъ нагону мора се старати да сачува, тымъ више, што ій мы (у Унгаріи) немамо више, него само двое, кое кадъ бы престале, Богъ зна, бы ли друге и добыти могли. Зато чуваймо ово што имамо, чуваймо као очи у глави; еръ поздно покаянїе ништа намъ не помаже. А да бы и нашой и народной желы задоста учинили, да бы наше новине и на столу сиромашни видити се могле, да бы и наше Свештенство и Учителство, кое се у доста жалостномъ станю налази, съ народнымъ мыслима упознати се могло, и просвѣтивши себе саамо знало своимъ бѣдномъ станю колико толико помоћи, съ єдномъ речю: да бы народъ съ народомъ упознати могли: то осимъ други средства, коя ћемо на тай конаць радо употреблявати, и цену нашегъ Листа (за 1/2 год.) на 4 фр. сребра спушћамо. — Пренумерація трає до последнѣгъ овогъ месеца.

Сву ону п. т. ГГ. Совокупителъ, и поєдине предчислителъ, кои се за слѣдуюће теченїе пренумерирати благоизволе, понизно умолявамо, да бы, коима є могућно, одма новце или посредствомъ поште или управо на Учредничество подъ познатымъ адресомъ послати благоусрествовали.

Учредничество и Издавательство П. Б. Скоротече.

Издаватель Димитрій Іовановићъ. (Bastei Gasse Nr. 349)

У ПЕШТИ словима Баймеловымъ.